

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Odstoupení od smlouvy

Autor: Michaela Severová

Vedoucí: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Téma posuzované diplomové práce je zvoleno v základu velmi úzce. Odstoupení od smlouvy je sice tradiční institut, v úpravě obecné části závazkového práva v občanském zákoníku je mu však věnováno jen pět paragrafových ustanovení. Přes poměrně malý rozsah úpravy se však jedná o jeden z nejvýznamnějších způsobů zániku závazků. Dílčí úpravu nacházíme u jednotlivých typů závazků, pozornost je mu dlouhodobě věnována v judikatuře i právní nauce. Autorka se rozhodla o komplexní pojednání o tomto institutu na pozadí nedávné rekodifikace soukromého práva, která mimo jiné sloučila dosavadní úpravu odstoupení dříve roztrženou do občanského zákoníku a zákoníku obchodního. Jednoznačně je tedy možné říct, že téma je plně způsobilé ke zpracování v podobě diplomové práce. Snahou o komplexní uchopení s poukázáním na změny, které přineslo přijetí občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., je jednoznačně žádoucí.

Autorka se s uvedenými východisky vypořádává zdařile. Práce je přehledně rozvržena do několika ucelených částí. První je zaměřena na obecné pojednání o zániku závazků. Autorka zde podává naštěstí jen stručný přehled ostatních variant zániku závazku s důrazem na nastínění systematiky, aniž by se snažila text práce neúměrně natahovat jen vzdáleně souvisejícími tématy. V dalších částech se pak již pouští přímo do samotné úpravy odstoupení. Tři samostatné partie jsou budovány s logickou návazností od obecného ke zvláštnímu. Autorka věnuje nejprve náležitou pozornost obecnému vymezení odstoupení a následně jednotlivým případům odstoupení upraveným v obecné části závazkového práva. V další pasáži se zaměřuje na možnost sjednat odstoupení smluvně. Správně přitom klade důraz na možné smluvní odchýlení od zákonné úpravy. Názvy některých podkapitol (3.3, 3.4) této třetí části jsou dokonce zakončeny otazníkem a jasně tak naznačují, že autorka se zde pouští do otázek, na které neexistují jasné či jednoznačné odpovědi. Poslední část práce je věnována úpravě odstoupení u vybraných smluv. Pozornost je zaměřena na odstoupení v rámci spotřebitelských smluv, při prodeji zboží v obchodě, v darovací smlouvě a kupní smlouvě o převodu nemovitosti. Byť zde autorka volí k bližšímu rozboru jistě významné zvláště upravené případy odstoupení, je škoda, že v tomto bodu není její pojednání komplexní a nemapuje problematiku odstoupení v občanském zákoníku celistvě, v schopnostech autorky by to jistě bylo. Až na tuto drobnou výhradu však nelze rozvržení tématu a systematice textu nic vytknout.

Odevzdaný text je na velmi dobré odborné úrovni. Autorka pro zpracování své práce vyhledala a nastudovala více než reprezentativní vzorek odborné literatury, ve značném rozsahu pracuje s judikaturou k úpravě bývalého občanského i obchodního zákoníku. Na podkladě dobré znalosti

těchto zdrojů pak přistupuje ke zpracování tématu v patřičné hloubce. Je sice jistě možné poukázat na to, že autorka se nechává mnohde jednoduše vést nedávno vydanými značně obsáhlými odbornými zdroji (zejména komentářem k občanskému zákoníku z vyd. C.H.Beck a monografií J. Šilhána), často značně monotématicky (např. poznámky pod čarou na s. 10), přesto je však v textu na diplomovou práci více než dostatečné množství vlastních myšlenek a závěrů. Jakkoliv je výklad v některých pasážích popisný, jde pravidelně věcně o ty části, kde se vypořádává se vstupními resp. obecně danými bezrozpornými skutečnostmi. V mnohých partiích se však zaměřuje na otázky, které jasné nejsou. Na těchto místech porovnává závěry různých rozhodnutí i autorů, nebojí se s nimi polemizovat a dospívat i k závěrům odlišným. Jakkoliv možná není nutné se všemi takovými závěry bez dalšího souhlasit, je třeba autorce přiznat snahu své myšlenky náležitě odůvodnit a obhájit. Tento její pracovní přístup kulminuje jednoznačně v části třetí, kde autorka jasně prokazuje schopnost samostatného právního myšlení i schopnost své myšlenky formulovat. Vytknout je jí třeba snad jen to, že občas jednotlivé argumenty předestírá čtenáři poněkud nahodile (např. stanovením úvodního poměrně kategorického tvrzení, od kterého následně na podkladu mnoha důvodů ustupuje) a nutí jej tak ke značně vypjaté pozornosti při četbě. Uvedená východiska pak jednoznačně ovlivňují věcnou správnost práce. Autorka se dopouští jen dílčích nepřesností nebo občasného nedotažení svých myšlenek (např. na s. 24 – čtenář poněkud znejistí v tom, zda je vadné plnění dle autorky řádné, nebo nikoliv, neb neřádným plněním zjevně není; na s. 28 by stálo za to lépe vysvětlit, za jakých podmínek se může dlužník liberovat pro neplnění ručitelem; na s. 48 by bylo dobré ujasnit, zda analogické užití § 2898 na odstoupení od smlouvy povede dle autorky k neplatnosti ujednání o vzdání se možnosti odstoupit, či analogicky rovněž ke zdánlivosti; stejně tak by bylo dobré ozřejmit, proč by vzdání se práva na odstoupení od smlouvy mělo porušovat zásadu *pacta sunt servanda*, obecně se totiž zdá, že takové vzdání se naopak strany nutí smlouvu dodržet aj.).

K formální stránce práce není třeba činit žádnou výraznější výtku. Autorka se dopouští minima prohřešků proti pravidlům pravopisu. Stylistika autorky je až na občasné zaváhání na dobré úrovni.

Práce s odbornou literaturou je na odpovídající úrovni. Rozsah použitých zdrojů je dostatečný (viz výše). Citační aparát je na poměry diplomové práce nadstandardní. Citováno je v intencích platné citační normy.

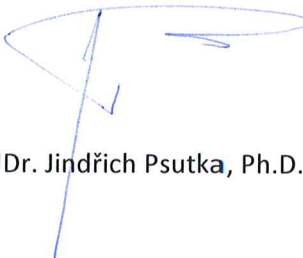
S ohledem na uvedené je možné konstatovat, že odevzdaná diplomová práce splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorce se podařilo zpracovat zvolené téma v dostatečném rozsahu a kvalitě v souladu se zadáním. Práce pochopitelně není prosta dílčích pochybení a téma zcela komplexně nevyčerpává. Současně však obsahuje řadu vlastních myšlenek, je kritická k mnoha judikaturním závěrům i závěrům právní nauky, což je jistě dobře. Bez dalšího lze tedy práci k obhajobě **doporučit**. V případě, že autorka podá odpovídající výkon při obhajobě práce, doporučuji hodnotit práci celkově jako **výbornou**.

Otázky k obhajobě:

- 1) Na s. 33 dospíváte k závěru, že strany si nemohou sjednat domněnku, na jejímž základě by došlo k odepření výkonu zákonem zaručeného práva, aniž by byla zachována možnost

prokázat pravost takového práva. Tuto úvahu opíráte o rozhodnutí Nejvyššího soudu. K danému tématu se pak vracíte v části třetí. Shrňte prosím své závěry ohledně možného vzdání se práva na odstoupení od smlouvy? Jaké jsou limity této možnosti? Je právo na odstoupení od smlouvy vždy zákonem zaručeno?

V Plzni dne 10. května 2016

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.